

А.А. МОРОЗЮК, П.П. ЗІНЬКОВСЬКА, студентки,
С.І. САХНО, О.В.ПИЩИКОВА, Л.О. ЯНОВА, кандидати техн. наук, доценти
Криворізький національний університет

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВІДНОВЛЕННЯ ПОШКОДЖЕНИХ БУДІВЕЛЬ І СПОРУД В УКРАЇНІ

В Україні законодавча база, що регулює будівельні норми, вимагає систематичного оцінювання будівель для встановлення їх відповідності основним вимогам безпеки та експлуатації [1-8]. Основоположним документом для таких оцінок є ЗУ «Про будівельні норми», який містить конкретні рекомендації щодо оцінки проектів після введення їх в експлуатацію, механізми оцінки будівельних проектів, включаючи умови, що вимагають перевірки, і потенційні дії, що впливають з цих оцінок. Актуальним є введення з початку 2025 року 10-ти державних стандартів та доповнень у сфері будівництва [7-8]: 4 стандарти ДСТУ EN 13501 та 6 стандартів ДСТУ EN 1364. Технічний стан будівель та їх компонентів класифікується за чотирма категоріями на основі стандарту [1], а саме, це категорії 1,2, 3 та 4, відповідно: нормальний стан; задовільний; непридатний для нормальної експлуатації; аварійний. Основним документом для проведення оцінки є технічне завдання, в якому визначаються цілі, завдання та формат представлення інформації, отриманої в результаті обстеження. Після оцінки пошкоджених об'єктів виконавець надає звіт з описом: технічного стану; пошкоджень несучих та огорожувальних конструкцій; інженерних системи (із зазначенням ступеня та обсягу пошкоджень); рекомендаціями щодо подальшої експлуатації, включаючи посилення будівель, потенційні відновлювальні роботи або необхідності їх знесення. Роботи по утримуванню та ремонтуванню бетонних споруд [5,6] визначають процедури оцінки технічного стану; ступінь пошкодження та зносу; процеси технології ремонту; контроль якості виконання робіт.

Руйнація будівель і споруд в Україні внаслідок вибухів бомб та обстрілів від російського агресора спричиняє значні, різноманітні небезпеки довготривалого впливу на інфраструктуру та життя людей. Дія вибухової хвилі, утворення уламків значно пошкоджують несучі конструкції будівель, що призводить до їхньої нестабільності та потенційного обвалення. Виникає ризик для життя та здоров'я людей і проведення аварійно-рятувальних робіт. Руйнація призводить до виникнення пожеж, знищення майна, забруднення повітря токсичними речовинами, порушення функціонування критичних інфраструктур будівель (електро- тепло- водопостачання), що ускладнює відновлювальні роботи. Відновлення будівель і споруд здійснюється шляхом капітального ремонту, реконструкції або реставрації. Капітальний ремонт передбачає комплекс робіт на діючому об'єкті без зміни його геометричних розмірів або функціонального призначення, спрямованих на усунення зносу, руйнування або підвищення ефективності експлуатації, можливо, шляхом модернізації обладнання, доступності для маломобільних груп населення. Реконструкція передбачає зміну конфігурації, розмірів, функціонального призначення діючого об'єкта.

Таким чином, цілісність та безпека будівель та споруд є критично важливими для суспільного добробуту, захисту населення, збереження безпеки, функціональності антропогенних середовищ, екологічної стійкості та сприяє сталому розвитку будівельного сектору в Україні.

Список літератури

1. ДСТУ-Н Б В.1.2-18:2016 «Настанова з обстеження будівель і споруд для визначення та оцінки їх технічного стану».
2. ДСТУ Б В.2.6-210:2016 «Оцінка технічного стану сталевих будівельних конструкцій, що експлуатуються».
3. ДСТУ Б В.3.1-2:2016 «Ремонт і підсилення несучих та огорожувальних будівельних конструкцій і основ».
4. ДСТУ 9288:2024 «Організація і технологія ремонту, підсилення та відновлення будівельних об'єктів. Загальні вимоги».
5. ДСТУ ISO 16311-1:2024 «Утримування та ремонтування бетонних споруд. Частина 1. Загальні положення».
6. ДСТУ ISO 16311-2:2024 «Утримування та ремонтування бетонних споруд. Частина 2. Оцінювання технічного стану бетонних споруд».
7. ДСТУ EN 13501 «Вогнестійкість будівельних матеріалів».
8. ДСТУ EN 1364 «Випробування ненесучих будівельних конструкцій на вогнестійкість».